

DJURSKYDDSBESTÄMMELSER

HÄST

Djurskyddsbestämmelser Häst

Om djurskyddsbestämmelserna	3
Viktiga regler	3
Skötsel.....	5
Stallmiljö	11
Måttbestämmelser	13
Förprovning	17
Transport av hästar	20
Träning och tävling med hästar	25
Tillstånd för verksamhet med hästar	26
Om reglerna inte följs.....	29
Lagstiftning	29
Vill du veta mer?	30

Om djurskyddsbestämmelserna

I denna broschyr kan du läsa om hur du ska hålla och sköta din häst. Vi informerar inte om alla djurskyddsregler utan bara de viktigaste reglerna och de vanligaste frågorna. De fullständiga reglerna kan du ladda ned på Jordbruksverkets webbplats.

Din häst är beroende av att du följer djurskyddsreglerna. Bestämmelserna sätter en lägstanivå och talar om vad som minst måste vara uppfyllt för att din häst ska ha möjlighet att må bra och kunna bete sig på ett naturligt sätt.

Viktiga regler

Här listas ett urval regler som är viktiga att tänka på.

- Du får inte bygga nya spiltor som du använder till din hästs dygns vila.
- Vid behov ska du skydda din hästs hovar med skor eller liknande.
- Du bör inte klippa din hästs känselhår.
- Du ska se till att hästens utrustning passar och inte skadar hästen.
- Du ska bara använda täcke när det verkligen behövs.
- Du ska ge din häst tillräckligt med grovfoder varje dag.
- Din häst ska ha tillräckligt med tid att äta.
- Du ska se till att din häst inte blir över- eller underviktig.
- Du får inte använda taggtråd till att stängla in din häst.

Reglerna som träder i kraft 2010 säger bland annat att

- din häst ska få sitt behov av social kontakt tillgodosett
- du inte får hålla din häst i spilta mer än 16 timmar/dygn
- boxväggar, boxdörrar och skiljeväggar mellan spiltor ska vara utformade så att hästens behov av social kontakt blir tillgodosett
- din häst varje dag ska ges möjlighet att röra sig fritt i sina naturliga gångarter.

Foto: Ulf Nylén

Skötsel

Du ska behandla din häst väl och du ska skydda den mot onödigt lidande och sjukdom. Hästen ska hållas och skötas i en god djur miljö och på ett sätt som är bra för dess hälsa och ger den möjlighet att bete sig naturligt.

- Om din häst blir sjuk eller skadad ska du snarast se till att den får nödvändig vård. Om det behövs ska du tillkalla veterinär.
- Du ska hålla din häst tillfredsställande ren.
- Inspektera din hästs ho var regelbundet och låt verka dem vid behov. Du ska se till att din hästs ho var skyddas med skor eller liknande om det finns behov av detta.
- Du får inte styra din hästs beteende med utrustning eller anordningar som ger hästen en elektrisk stöt. Elstängsel och elavvisare på fodervagnar är tillåtet.
- Vid fölning ska stoet ha möjlighet att gå undan om inte fölningen sker i en fölningsbox. En fölningsbox ska ha speciella mått som du kan läsa mer om under rubrik "Mått bestämmelser" på sidan 13.
- Vid halka ska du vidta sådana åtgärder att din häst kan förflyta sig säkert.
- Du ska se till att din hästs utrustning är väl anpassad, utformad och i sådant skick att den inte orsakar hästen någon skada eller sjukdom.
- Du bör bara sätta på hästen ett täcke om det behövs som skydd mot kyla, väta eller insekter.
- Du bör inte klippa din hästs känselhår.
- Om din häst går i skrittmaskin bör du övervaka hästen kontinuerligt.
- Se till att din häst inte utsätts för allvarliga angrepp av insekter under sommaren.

Din hästs behov av social kontakt ska tillgodoses. Helst ska din häst ha kontakt med andra hästar men det kan fungera med ett annat flockdjur, som till exempel får eller nötkreatur, om detta räcker för att din häst ska må bra.

Om din häst står avskilt i ett stall kan hästen visa tecken på att den behöver mer kontakt med andra hästar i stallet. Var uppmärksam på det och ordna då så att din häst får den sociala kontakt som den behöver.

Hästar ska skyddas mot onödigt lidande och ges möjlighet att bete sig naturligt.

Din häst måste kunna dricka sig otörstig minst två gånger per dygn.

Se till din häst varje dag

Du ska hålla din häst så att någon kan se till den minst en gång per dag. Nyfödda, sjuka eller skadade djur och djur som betar sig onormalt ska du se till oftare. Högräktiga ston ska du också se till oftare, särskilt vid tiden kring fölningen.

Foder och vatten

Varje dag ska du ge din häst foder av god kvalitet och lämplig struktur. Fodergivan ska garantera att din häst får en tillräcklig, allsidig och välbalanserad näringstillförsel. Du ska ge din häst grovfoder i tillräcklig mängd, så att hästens behov av växtfiber och sysselsättning tillgodoses. Du ska också se till att din hästs behov av långa ättider tillgodoses och att hästen inte blir över- eller underviktig.

Din häst bör ha fri tillgång till dricksvatten av god kvalitet. Om din häst inte har fri tillgång till vatten ska den ha möjlighet att dricka sig otörstig minst två gånger om dagen.

Utfodrings- och vattningssystem ska vara utformade och placerade så att din häst kan äta och dricka lugnt och naturligt. Automatiska vattenkoppar bör ha ett flöde på minst sex liter per minut. Om det är minusgrader bör vattnet frostskyddas.

Avvänjning av föl

Du bör inte vänja av ditt föl innan det är fem månader gammalt. När du ska vänja av ditt föl bör du använda något av följande sätt:

- Naturlig avvänjning innebär att fölet får gå med stoet ända till dess att stoet inte längre tillåter att fölet diar
- Stegvis avvänjning innebär att fölet vistas med andra föl eller i ett utrymme bredvid stoet under en del av dygnet. Resten av dygnet får fölet fortfarande gå med stoet.
- Avvänjning med hjälp av fölgrupp innebär att fölet går direkt från stoet till en grupp med föl som den känner igen.

Rörelsefrihet

När du håller din häst på bete får hästens rörelsefrihet inte begränsas genom att du binder upp den eller fäster ett hindrande föremål vid den. Rörelsefriheten får heller inte begränsas genom att du binder ihop olika delar av hästens kropp eller genom att du binder samman hästen med ett annat djur.

Uppbindning i spilta

Det är tillåtet att binda hästen i en spilta. Då ska du använda löpande grimskافت och grimma eller halsrem. Vid uppbindning i spilta måste din häst kunna vila med huvudet mot underlaget då den ligger ned. Från och med den 1 augusti 2010 får du inte hålla din häst bunden i spilta mer än 16 timmar per dygn.

Uppbindning utan spilta

Du får tillfälligt hålla en häst bunden på annan plats än i spilta. Då ska hästen vara bunden i grimma, halsrem eller motsvarande och du ska också hålla hästen under uppsikt. Exempel på situationer när du kan behöva binda din häst tillfälligt är då du ryktar den eller när hovslagaren skor din häst.

Renhållning

Du ska hålla rent i stallet och i andra förvaringsutrymmen för din häst. Ströbäddar och ströade liggplatser ska hållas torra och rena. Strömedlet ska vara lämpligt för din häst och ha bra kvalitet. Du ska rengöra hela stallet noggrant minst en gång varje år.

Utevistelse och betesgång

Du bör ge din häst möjlighet att röra sig fritt i rasthage eller motsvarande varje dag. Från och med den 1 augusti 2010 ska du se till att din häst dagligen har möjlighet att röra sig fritt i sina naturliga gångarter.

Uformning av betesmarker och rastgårdar

Betesmarker, rasthagar och drivningsvägar ska vara fria från föremål som din häst kan skada sig på. Du ska se till att stängsel är väl uppsatta och underhållna. Stängslen ska vara utformade så att hästen inte löper risk att skada sig på dem. Stängseltrådar och stängselnät ska vara väl sträckta. Du får inte ha taggrådsstängsel till hästarna.

Där marken belastas hårt av hästar ska den vara dränerad eller naturligt ha motsvarande egenskap.

Liggplatser ska hållas rena och torra.

I hagen ska hästen kunna röra sig fritt i sina naturliga gångarter.

Utegångsdjur ska ha tillgång till ligghall eller annan byggnad.

Utevistelse på vintern och ligghallar

Under den kalla årstiden (den tid då betestillväxt inte sker) får hästar hållas ute upp till 16 timmar per dygn utan tillgång till ligghall. Om du vill hålla din häst ute mer än 16 timmar per dygn måste hästen vara lämpad för det. Äv en terräng, underlag och andra yttre förhållanden måste vara lämpliga.

Om din häst är ute mer än 16 timmar per dygn under den kalla årstiden ska den ha tillgång till ligghall eller annan byggnad som ger hästen skydd mot väder och vind. Hästen ska också ha tillgång till en torr och ren liggplats. En ligghall för hästar bör normalt bestå av tre väggar och ett tak. Den öppna långsidan bör i normalfallet ha söderläge.

Foto: Göran Molin

Drivning

Ta hänsyn till följande när du ska driva din häst:

- Hantera din häst lugnt.
- Din häst ska ha tillräckligt med utrymme för att kunna förflyta sig och ska tydligt kunna uppfatta drivvägen.

Operativa ingrepp

Om din häst behöver genomgå ett operativt ingrepp ska detta göras av en veterinär. Även annan behandling som kan orsaka din häst lidande ska utföras av en veterinär.

Huvudregeln är att ett operativt ingrepp endast får göras om det är nödvändigt av veterinärmedicinska skäl. Men det är tillåtet för en veterinär att kastrera, identitetsmärka och ta bort v argtänder på din häst även om det inte finns veterinärmedicinska skäl. Endast veterinärer eller personer som fått särskild utbildning har rätt att märka hästar genom att inplantera mikrochip eller utföra frysmärkning.

Avel

Avel som kan medföra lidande för hästar är förbjuden. En häst får inte användas i avel om det medför en hög risk för dödfödselar, defekter hos fölen eller någon annan egenskap som kan riskera att djuren utsätts för lidande eller hindrar djuren att bete sig naturligt.

Operativa ingrepp ska utföras av veterinär.

Foto: Jessica Svärd

Stallmiljö

Stallar och andra förvaringsutrymmen ska ge din häst skydd och vara så rymliga att alla hästar i utrymmet kan ligga samtidigt och röra sig obehindrat. Utrymmena ska utformas så att din häst kan bete sig naturligt.

Inredning

Inredning och utrustning i stallet får inte riskera att skada din häst eller på något annat sätt vara en risk för hästens hälsa. Från och med den 1 augusti 2010 ska du se till att boxväggar eller boxdörrar, samt skiljeväggar mellan spiltor, är utformade så att din hästs sociala behov tillgodoses. Tillverkningsmaterialet måste kunna stå emot hästsparkar.

Spiltor

Du får inte bygga nya spiltor som ska användas för din hästs dygnsvila. De spiltor som du redan har får du fortfarande använda för hästens dygnsvila. Det är tillåtet att bygga spiltor som ska användas för till exempel utfodring och skötsel av din häst.

Boxväggar och spiltskiljeväggar

Boxväggar, boxdörrar och skiljeväggar mellan spiltor ska vara utformade så att skaderisken minimeras. Din häst ska inte kunna fastna med till exempel hovar eller käke.

Golv

Golv och liggytor ska ha en jämn och halkfri yta. Golv i spiltor och boxar ska vara försett med ströbädd.

Fönster och belysning

Ett häststall ska ha fönster eller andra insläpp för dagsljus. Stallet ska vara försett med belysning som inte orsakar din häst obehag. Belysningen ska göra det möjligt för dig att se till din häst utan svårighet. Kravet på belysning gäller inte i ligghallar för utgångsdjur, där kan belysning vara ordnad på något annat sätt.

Fönster, belysningsanordningar och elektriska ledningar som din häst kan nå, ska vara utförda så att det inte finns risk att hästen skadas på dem.

Stall ska vara så rymliga att alla djur kan ligga ner samtidigt.

Golv i spiltor och boxar ska ha ströbädd.

Hästar ska ha tillgång till dagsljus.

Utrymme för sjuka hästar

Sjuka hästar ska kunna tas om hand i ett närbeläget utrymme där djuren vid behov ska kunna hållas indi viduellt. Utrymmet för sjuka hästar ska ha ett klimat som hästarna är vana vid. För hästar som går ute under den kalla årstiden ska utrymmet för sjuka hästar kunna värmas upp eller på annat sätt vara anpassat så att hästarnas behov av termisk komfort tillgodoses. Utrymmet för sjuka hästar ska minst ha de minimimått som gäller för box. Om en veterinär säger att du kan hålla en sjuk häst på något annat sätt än det vi beskriver här ovanför går det också bra.

Om hästarna hålls i grupp eller står uppbounda i spilta måste storleken på utrymmet för sjuka djur anpassas till antalet hästar. Utrymmet bör vara stort nog att hysa var 25:e häst.

Stallklimat

Klimatet i stallet ska vara anpassat till din häst och sättet hästen hålls på. Du ska se till att din häst alltid får frisk luft. Det får inte strömma luft från utgödslingen till stallet. Du ska se till att stallet inte blir fuktigt, eftersom din hästs luftvägar kan skadas av fuktig stallmiljö. Din häst får endast tillfälligt utsättas för luftföroreningar. I mekaniskt ventilerade stallar ska det finnas nödventilation.

Buller

Buller ska hållas på en låg nivå. Bullret i stallar får inte ha en sådan nivå och frekvens att det påverkar din hästs hälsa negativt. I stall får hästar endast tillfälligtvis utsättas för mekaniskt buller som överstiger 65 dBA.

Elavbrott

Du ska ha en godtagbar plan för hur djurskyddet ska upprätthållas vid elavbrott.

Brandskydd

Om du bygger ett nytt stall, eller bygger om eller till ett gammalt stall, ska du se till att det finns ett byggnadstekniskt skydd mot brand. Byggnaden ska också utformas så att det finns möjlighet att rädda djuren om det skulle börja brinna. Du bör följa Lantbrukets Brandskyddskommittés rekommendationer.

Måttbestämmelser

Här nedan kan du se vilka mått som gäller för inredningen i stall. Dessa mått är minsta mått för normal inredning.

Mått för spiltor

Spiltmåten är optimala mått som inte får underskridas eller märkant överskridas.

Mått för uppstallningsspiltor

Hästens mankhöjd (m)	Spiltans längd (m)	Spiltans bredd (m)	Skiljeväggens höjd exkl.galler (m)
<0,85	1,50	1,00	0,80
0,86–1,07	1,80	1,15	0,95
1,08–1,30	2,15	1,40	1,15
1,31–1,40	2,35	1,50	1,25
1,41–1,48	2,45	1,60	1,30
1,49–1,60	2,65	1,75	1,40
1,61–1,70	2,85	1,85	1,50
>1,71	3,00	2,00	1,60

Mått för ätspiltor

Hästens mankhöjd (m)	Spiltans längd (m)	Spiltans bredd (m)
<0,85	1,40	0,50
0,86–1,07	1,75	0,50
1,08–1,30	2,10	0,55
1,31–1,40	2,30	0,60
1,41–1,48	2,40	0,65
1,49–1,60	2,60	0,70
1,61–1,70	2,75	0,75
>1,71	2,90	0,80

Optimala mått är ofta större än föreskrivna minimimått.

Inredning får inte hindra djuren att bete sig naturligt.

Mått för boxar

När det gäller box och ligghallsmått är det ofta bättre att ha större mått än de mått som vi anger här nedan.

Box för individuell uppstallning

Hästens mankhöjd (m)	Boxens area (m ²)*	Kortaste sida (m)
<0,85	3	1,50
0,86–1,07	4	1,60
1,08–1,30	5	1,90
1,31–1,40	6	2,10
1,41–1,48	7	2,20
1,49–1,60	8	2,35
1,61–1,70	9	2,50
>1,71	10	2,70

* Vid korttidsuppställning får arean minskas till 85 % av angivna mått

Fölningsbox och box för uppstallning av sto med föl

Mankhöjd (m)	Area (m ²)	Kortaste sida (m)
<0,85	3,5	1,6
0,86–1,07	4,5	1,9
1,08–1,30	6,5	2,3
1,31–1,40	7,5	2,5
1,41–1,48	8,5	2,6
1,49–1,60	10,0	2,8
1,61–1,70	11,0	3,0
>1,71	13,0	3,2

Sto med föl får hållas tillsammans i detta utrymme fram till och med fölets sjätte månad. Därefter ska de hållas i utrymme motsvarande gruppbox.

Utrymme per häst vid grupphållning

Gruppbox

Hållningsform	Boxstorlek
Vuxna hästar	100 % av arean för vuxen häst i enhästbox
Sto med föl	100 % av arean för individuell uppstallning
Unghästar 12–24 månader	75 % av arean för vuxen häst i enhästbox
Unghästar 5–12 månader	50 % av arean för förväntad vuxenstorlek

Ligghall utan utfodring i hallen

Hållningsform	Boxstorlek
Vuxna hästar	80 % av arean för vuxen häst i enhästbox
Sto med föl	80 % av arean för fölningsbox
Unghästar 12–24 månader	60 % av arean för vuxen häst i enhästbox
Unghästar 5–12 månader	40 % av arean för vuxen häst i enhästbox

Ligghall med utfodring

Har du ligghall med utfodringsanordning gäller samma mått som för ligghallar utan utfodring. Du får alltså inte räkna med utfodringsytan när du räknar ut arean. Utfodrar du istället dina hästar lösa inne i ligghallen gäller samma utrymmeskra v som för gruppbox.

Utrymme per häst vid grupphållning gäller även om hästarna vistas ute.

Takhöjd

Hur hög takhöjd du behöver ha i ditt stall beror på hur hög din häst är. Du räknar ut hur högt tak du minst behöver ha genom att multiplicera hästens mankhöjd med 1,5. Takhöjden får inte vara lägre än 220 cm. Du mäter takhöjden från den ni vå som hästen står på till lägsta byggnadsdetalj, exempelvis en takbjälke ovanför det utrymme där hästen står. Exempel på beräkning ser du på sid 16.

Exempel på beräkning av takhöjd

Mankhöjd	Lägsta tillåtna takhöjd (cm)
150 cm x 1,5	225
160 cm x 1,5	240
170 cm x 1,5	255

Dörrar

Boxdörrar och stalldörrar bör vara 1,2 x 2,2 meter.

Stallgångar

För att din stallgång ska vara säker bör den ha de mått som står nedan.

Mått för stallgångar

Typ av stallgång	Bredd (m)
mellan två spiltrader i ridskolestall	3,5
mellan två boxrader eller mellan boxrad och vägg	2,5
mellan två boxrader när anspänning sker i stallgången	3,5
bakom hästar som hålls i spilta	3,0

Förprovning

Reglerna om förprovning håller på att omarbetas. Besök Jordbruksverkets webbplats för senaste information. Förprovning är en form av bygglov som du behöver ansöka om när

- du ska bygga nytt, bygga om eller bygga till och det du bygger är djurstallar, hägn eller andra förv aringsutrymmen för djur. Byggnationen ska vara avsedd för hästar, djur som föds upp eller hålls för produktion av livsmedel, ull, skinn eller pälsar, eller för undervisningsdjur som inte hålls som försöksdjur
- du vill inreda eller använda en byggnad som djurstall som tidigare använts för något annat än djurhållning.

Förprovningen finns för att länsstyrelsen ska kunna bedöma om dina byggplaner uppfyller djurskyddskraven som gäller för t.ex.

- mått och utrymmen
- inredning, liggytor och utgödslingssystem
- utfodrings- och dricksvattenanordningar
- stallklimat och luftkvalitet
- brandskydd.

Du ansöker om förprovning hos länsstyrelsen.

Tänk på att du inte får börja bygga förrän länsstyrelsen godkännt förprovningen.

Ibland behöver du inte förpröva

Du behöver bara förpröva om antalet hästar som ryms på anläggningen efter att byggnationen är klar kommer att vara 5 eller fler.

Du behöver inte förpröva om du reparerar eller underhåller utan att stallets planlösning ändras.

Även om du inte behöver förpröva byggnationen måste du följa reglerna för till exempel mått och utformning.

Så här går förprovningen till

Du beställer ansökningshandlingar

Du beställer ansökningshandlingar hos din länsstyrelse eller laddar ner dem från Jordbruksverkets webbplats. Ta gärna tidigt kontakt med länsstyrelsens byggnadskonsulent. Då kan du få

Förprovning är en form av bygglov som du ansöker om hos länsstyrelsen.

mer detaljerad information om hur handläggningen går till, hur lång handläggningstiden är, vilka regler som gäller och annan bra information som underlättar förprövningen.

Detta ska du skicka med

Är dina ansökningshandlingar riktigt ifyllda är det lättare för länsstyrelsen att göra en snabb förprövning. Tänk därför på att

- skicka med tydliga och detaljerade ritningar. Se till att ritningarna är skalenliga och var noga med att sätta ut mått på dem. Du ska skicka med både din planritning och sektionsritning. Ska du bygga till eller bygga nytt ska du även skicka med en situationsplan som visar byggnadens placering på gården.
- beskriva inredning, utrustning och tekniska system. Du kan till exempel hänvisa till ritningarna eller skicka med bilagor som broschyrer och funktionsbeskrivningar.
- om du bygger mer omfattande kan det ibland vara lättare att beskriva de olika funktionerna separat, till exempel i bilagor eller hänvisa till broschyrer.
- när du bygger enklare byggen, exempelvis en ligghall, kan du oftast redovisa de uppgifterna som behövs på plan- och sektionsritningarna.

Du får ett beslut

När länsstyrelsen har granskat dina ansökningshandlingar får du ett beslut. Är du inte nöjd med beslutet kan du överklaga det hos förvaltningsrätten. Hur det går till att överklaga kan du läsa om på länsstyrelsens beslut.

Nu kan du börja bygga

Efter att du fått ett beslut där länsstyrelsen godkänner din ansökan får du börja bygga. Det är viktigt att du följer länsstyrelsens beslut när du bygger.

Länsstyrelsen besiktigar det du byggt

Du får inte börja använda det du byggt innan länsstyrelsen har gjort en besiktning. Det är därför viktigt att du meddelar länsstyrelsen när du är klar. Vid besiktningen kontrollerar länsstyrelsen att du har följt länsstyrelsens förprövningsbeslut. Har du inte följt beslutet eller om du inte är helt färdig när länsstyrelsen besiktigar så måste länsstyrelsen oftast göra en ombesiktning.

Du måste besiktiga det du byggt innan du får börja använda det.

Avgifter

Att förpröva ett stall kostar ingenting. Däremot kan det bli dyrt att bygga utan förprovning.

Om du genomför en förprovningspliktig åtgärd utan förprovning ska länsstyrelsen förbjuda dig att ha djur i utrymmet. Om stallet ändå uppfyller djursk yddsbestämmelserna ska länsstyrelsen godkänna det i efterhand genom en så kallad efterhandsprovning.

Om du ägde stallet när byggnationen utan förprovning utfördes får du betala en avgift som är 12 000 kronor eller 24 000 kronor beroende på åtgärdens omfattning. Du kan bli tvungen att betala avgiften ända upp till fem år efter det att åtgärden vidtogs.

Förprovning när du bygger för flera djurslag

Det finns speciella förprovningsregler som gäller när olika djurslag ska hysas i samma utrymme eller när du bygger för undervisningsdjur. Mer information om detta hittar du på Jordbruksverkets webbplats.

Transport av hästar

Du måste försäkra dig om att din häst transporteras på ett säkert sätt. Hästen får inte riskera att utsättas för skada eller lidande.

Transport runt gården

Dessa regler gäller när du transporterar din egen häst med ditt eget fordon och transporten inte går längre från gården än 50 km.

Huvudregler

- Du får bara transportera din häst när det är lämpligt att transportera den.
- Om det behövs ska du kunna sköta om hästen under transporten.
- En häst som är sjuk eller skadad får inte transporteras.
- Utrymmet där hästen transporteras ska vara utformat så att hästen kan stå upp och ligga ned i naturlig ställning.
- Om det behövs ska du kunna sätta in skiljeväggar i utrymmet som skyddar hästen.
- Utrymmet där hästen transporteras ska ha god ventilation.
- När hästen lastas i eller ur fordonet ska du använda lämplig utrustning som till exempel lastramper.
- Rampen ska om det behövs ha räcken och tvärgående ribbor som gör att hästen inte faller av rampen eller halkar.
- Lastramperna ska ha så liten lutning som möjligt.

Undantag

Du får transportera en sjuk häst till veterinär om sjukdomen eller skadan är lindrig och hästen inte lider av att transporteras.

Längre transporter

Detta gäller när du ska transportera din häst längre än 50 km från gården.

Transporttid, grundregel

- Du får transportera din häst upp till 8 timmar
  - Under transporten ska du se till hästen minst varannan timme.
- I övrigt gäller 6 kap. 9–11 §§ i Jordbruksverkets föreskrifter för transport av levande djur (DFS 2004:10). Observera att nya föreskrifter träder i kraft under våren 2010. Se Jordbruksverkets webbplats för mer information.

Hästen får inte utsättas för skada eller lidande under transporten.

Transporttid, undantag

En häst får transporteras över 8 timmar om fordonet är godkänt för det. Maximal transporttid för registrerade hästar inom Sverige är 14 + 4 timmar, med minst en timmes vila med foder och vatten däremellan.

Dräktiga ston, grundregel

Du får inte transportera ett dräktigt sto:

- mindre än 35 dygn före den beräknade fölningen.
- tidigare än 7 dygn efter fölningen.

Dräktiga ston, undantag

Tar transporten längre tid än 1 dygn är gränsen för transport före fölningen 42 dygn.

Föl

Ett föl måste vara minst 7 dagar innan du får transportera det.

Skyltar

Du måste skylta motordrivna fordon och släp som du transporterar hästar i.

- Skyltarna ska ha svart text på gul botten.
- Det ska framgå att det är levande djur i fordonet.
- Skyltarna ska vara lätta att läsa på håll.

Transporter utomlands

Grundregel

När du åker utomlands ska din häst

- vara veterinärbesiktigad och ha hälsointyg
- ha hästpass.

Om hästen har hästpass och rätt att införas i stambok behöver du inte ha någon färdjournal för resan, utan bara transporthandlingar (se nedan). Din häst räknas då som registrerad. Observera att en häst för slakt alltid, om den fraktas utomlands, måste åtföljas av färdjournal.

Se till att ha transporthandlingar med dig där hästens ursprung och ägare, avreseort, datum och tid för resstart, bestämmelseort

och förväntad transporttid framgår. Man kan använda en särskild blankett (D200) som finns att hämta på Jordbruksverkets webbplats. Transporthandlingarna behöver inte sändas någonstans, utan ska förvaras i bilen.

Undantag

För transport av tävlingshästar inom Norden gäller vissa undantag från kravet på veterinärbesiktning.

Du kan läsa mer om transporter utomlands och färdjournaler på Jordbruksverkets webbplats. Där kan du även hämta blanketten för färdjournal och transporthandlingar.

Registrerad transportör

EU:s förordning om transport av djur ska tillämpas på djurtransporter som har samband med ekonomisk verksamhet. Men förordningen definierar inte begreppet ”ekonomisk verksamhet”. Det måste tolkas genom riktlinjer:

Följande verksamheter är exempel på vad som omfattas av EU:s förordning

- Transporter av djur där transportören tar betalt för transporten
- Transporter inom professionell trav- och galoppverksamhet, A-tränare
- Transporter inom professionell tävlingsryttare-/tävlingskuskverksamhet
- Transporter i samband med yrkesmässig avelsverksamhet
- Transporter som utförs av djurhandlare

Även om du omfattas av ovanstående gäller undantag vid

- transport av egna hästar till veterinär
- transporter av egna djur i mindre omfattning som är kortare än 65 km
- transporter av egna djur till bete (årstidsbundna)

Följande verksamheter är exempel på vad som *inte* omfattas av EU:s förordning

- Transporter som utförs av eller för hobbyryttare eller kusk
- Transporter i samband med amatörtra v- och galoppverksamhet, B-tränare

- Transporter till och från fodervård
- Transporter i samband med amatöruppvisning, till exempel riddarspel
- Transporter i samband med utbildningsverksamhet och ridskolor i normalfallet
- Transporter av ridskolehästar till/från tävling

Om du transporterar hästar måste du själv bedöma i vilken kategori just din verksamhet hamnar i. Eftersom bedömningarna av EG-förordningen kan variera mellan länder, måste man också inför transporter utomlands ta reda på vilka regler och riktlinjer som gäller i respektive land. Se mera information på Jordbruksverkets webbplats.

Ansvar och utbildningskrav för registrerade transportörer

Om du kör dina eller andras hästar på ett sätt som omfattas av EU:s transportförordning ska du

- registrera dig som transportör och få ett transportörstillstånd
- låta besiktiga ditt fordon och få det godkänt
- se till att den som kör transportfordon med hästar i din ekonomiska verksamhet har ett kompetensbevis
- i de fall chauffören inte ansvarar för skötsel, se till att den som sköter djuren ha ett kompetensbevis.

Se Jordbruksverkets webbplats för lista på godkända utbildare.

Skara

ra.se

Foto: Jessica Svärd

Träning och tävling med hästar

Du får inte träna eller tävla med dina hästar på ett sådant sätt att de utsätts för lidande. Du får inte heller utsätta dina hästar för doping eller andra olämpliga åtgärder som påverkar deras prestationsförmåga eller temperament under träning eller tävling

En häst som du tränar eller tävlar med ska vara fri från skada och sjukdom som kan förorsaka lidande. Du som tränar eller tävlar med hästen är ansvarig för att de prestationskrav som ställs är anpassade till hästens fysiska och psykiska förmåga.

Du får inte använda utrustning eller hjälpmedel som kan medföra skada eller annat lidande. Du som tävlar med en häst är skyldig att veterinärbesiktiga hästen före tävlingen om det är en tävling där veterinärbesiktning krävs. Du är också skyldig att följa veterinärens anvisningar för hur hästen ska användas på tävlingsområdet eller för deltagandet i tävlingen.

Doping

Du får inte påverka en hästs prestationsförmåga eller temperament vid träning eller tävling genom att tillföra läkemedel, läkemedelssubstanser eller andra ämnen. Du får heller inte påverka hästens prestationsförmåga eller temperament genom annan behandling som till exempel akupunktur och ultraljud eller andra åtgärder såsom barrering.

Det finns karenstider för olika medicinska preparat, substanser och andra behandlingar. Svenska Travsportens Centralförbund har en karenstidslista som används av både trav- och ridsporten. Du hittar listan på www.travsport.se.

Doping eller andra olämpliga åtgärder som påverkar din hästs prestationsförmåga eller temperament är inte tillåtet.

Tillstånd för verksamhet med hästar

I vissa fall behöver du tillstånd från länsstyrelsen för att bedriva hästverksamhet. Tillstånden har införts för att länsstyrelsen ska se till att hästarna har det bra, att du har tillräckliga kunskaper för att bedriva din hästverksamhet och att anläggningarna där hästar ska vistas är lämpliga.

Du behöver ha ett tillstånd när du

- ansvarar för 10 hästar eller fler som är äldre än 24 månader, till exempel om du äger dem eller har dem på foder
- hyr ut 4 eller fler hästar per år, till exempel turridningsverksamhet
- föder upp 4 eller fler hästar per år
- säljer 4 eller fler hästar per år
- samtidigt förvarar eller utfodrar 4 eller fler hästar, till exempel hyr ut boxplatser i ett stall. Din avsikt ska vara att det är något som sker samtidigt och regelbundet, det vill säga inte bara någon tillfällig inhysning
- har ridskoleverksamhet
- har yrkesmässig hästverksamhet.

Söka tillstånd

Du söker tillstånd hos den länsstyrelsen där du har din verksamhet. Du hittar blanketter på Jordbruksverkets webbplats. Du kan också beställa blanketten från din länsstyrelse.

Exempel på när tillstånd behövs

Här kan du läsa om några vanliga hästverksamheter och om du behöver ha tillstånd för dem eller inte.

Inackorderingsstall

Äger du ett stall och hyr ut 4 eller fler stallplatser, behöver du oftast ha ett tillstånd. Du behöver tillstånd oberoende av om du hjälper till med skötseln av hästarna eller inte. Även om du hyr ut hela stallet behöver du tillstånd. Det tillfalle då du som stallägare i regel inte behöver tillstånd är om du överlåtit drift och underhåll av anläggningen till hyresgästerna eller arrendatorerna.

Tillstånd för verksamhet med hästar söker du hos länsstyrelsen.

Du som är *hyresgäst* behöver inget tillstånd för att du hyr in dina hästar hos någon annan. Beroende på hur många hästar du äger eller vilken verksamhet du bedriver kan du dock behöva tillstånd för annan verksamhet, till exempel om att du har *avelsverksamhet*.

Ridskola

Driver du en ridskola måste du ha tillstånd. Som ridskola avses en verksamhet där du regelbundet erbjuder ridlektioner med skolans hästar. Undervisar du enbart ryttare som rider på sina egna hästar behöver du inget tillstånd för ridskoleverksamhet.

Om du förutom ridskoleverksamheten även har inackordering av privathästar eller avelsverksamhet måste du också ha tillstånd för just dessa verksamheter.

Hästar på sommarbete

När du tar emot 4 hästar eller fler samtidigt på sommarbete måste du ha tillstånd. En förutsättning är dock att du har för avsikt att ta emot hästar på sommarbete år efter år.

Foto: Urban Wigert

Stuteri

Om du har ett stuteri kan det finnas flera delar du behöver tillstånd för, till exempel om du äger 10 eller fler hästar om det föds 4 eller fler föl per år och du säljer de föl du föder upp. Om du tar emot ston för betäckning behöver du tillstånd ifall 4 eller fler ston samtidigt vistas på din gård.

Bedriver du stuteriet yrkesmässigt behöver du alltid ha tillstånd för verksamheten.

Hästmarknad

Du som anordnar hästmarknad behöver inte ha något tillstånd. Du som däremot säljer hästar på marknaden behöver i regel tillstånd.

Hästförmedling

Om du förmedlar hästar genom att fungera som mellanhand mellan hästägare och köpare behöver du inget tillstånd. Tar du däremot emot hästar i syfte att hitta nya ägare åt dem behöver du ha ett tillstånd.

Körning med häst och vagn

Om du regelbundet hyr ut häst och vagn till turister som själva kör ekipaget behöver du tillstånd eftersom du hyr ut hästar. Om du däremot alltid själv kör din häst och skjutsar till exempel turister eller brudpar behöver du inte tillstånd för verksamheten.

Träning av hästar

Du behöver inte ha tillstånd för själva träningen av hästar eller ryttare. Däremot behöver du tillstånd om du tar emot 4 hästar eller fler på din anläggning för till exempel träning. Du behöver också tillstånd om du yrkesmässigt tar emot hästar, oberoende av hur många det är.

Turridning

När du har 4 hästar eller fler som du använder i turridning behöver du tillstånd. Bedriver du turridningen yrkesmässigt behöver du alltid ha tillstånd oberoende av hur många hästar du har.

Om reglerna inte följs

Om du inte följer djurskyddsreglerna kan kontrollmyndigheterna, det vill säga länsstyrelsernas djurskyddsinspektörer, besluta om förelägganden och förbud. Länsstyrelserna kan fatta beslut om omhändertagande av djur samt förbud om att hålla och sköta hästar. Om du med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot djurskyddsreglerna kan du dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Bryter du mot djurskyddsreglerna kan du dömas till böter eller fängelse.

Lagstiftning

Broschyren är en sammanfattning av djurskyddslagen, djurskyddsförordningen samt föreskrifter och allmänna råd för hästar. Vill du läsa de fullständiga reglerna hittar du dem i:

- Djurskyddslagen (SFS 1988:534)
- Djurskyddsförordningen (SFS 1988:539)
- Djurskyddsmyndighetens föreskrifter och allmänna råd om hästhållning (DFS 2007:6)
- Statens jordbruksverks föreskrifter om förprovning av djurstallar (SJVFS 1999:95)
- Djurskyddsmyndighetens föreskrifter om kravet på tillstånd enligt 16 § djurskyddslagen (DFS 2004:5)
- Rådets förordning om skydd av djur under transport och därmed sammanhängande förfaranden (EG 1/2005)
- Djurskyddsmyndighetens föreskrifter och allmänna råd om transport av levande djur (DFS 2004:10, omtryckta i DFS 2006:9)
- Djurskyddsmyndighetens föreskrifter om träning och tävling med djur (DFS 2005:2)

Du hittar föreskrifterna på Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se

Vill du veta mer?

Besök Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se

- läs om hur du ska sköta din häst
- läs de fullständiga föreskrifterna för hästar
- hämta eller beställ blanketter och trycksaker.

Kontakta Jordbruksverkets kundtjänst

Jordbruksverkets kundtjänst har öppet vardagar 8.00–16.30. Du når kundtjänst på telefon 0771-223 223.

Kontakta din djurskyddsinspektör

Kontakta djurskyddsinspektören på din länsstyrelse när du har frågor som gäller djurskydd.

Foto: Ulf Nylén

Jordbruksverket
551 82 Jönköping
Tfn 0771-223 223 (kundtjänst), 036-15 50 00 (vx)
e-post: jordbruksverket@jordbruksverket.se
webbplats: www.jordbruksverket.se

ISSN 1102-8025
JO08:7